

Paper

De consumentenprijsindex vanaf 2016; methodologisch rapport

Jan Walschots
Juni 2016

Inhoud

- 1. Inleiding 3**
- 2. Advies over het gebruik van CPI-reeksen voor indexeringsdoeleinden 3**
- 3. Aanleiding voor de veranderingen 4**
- 4. De veranderingen in 2016 5**
 - 4.1 Referentiejaar 2015=100 6
 - 4.2 Introductie van ECOICOP 7
 - 4.3 Publicatie in de praktijk 8
 - 4.4 Verzekeringsdiensten 8
 - 4.5 Institutionele bevolking 9
- 5. Verschillen tussen CPI en HICP 11**
 - 5.1 Doelpopulatie 11
 - 5.2 Bereik 11
 - 5.3 Prijsdefinitie 12
 - 5.4 Classificatie 12
 - 5.5 Revisiestrategie 13
- 6. Bijdrage aan inflatie en impact 13**
- 7. Teruglegging van de resultaten 14**
- 8. Bijlage: verschillen tussen oude CPI-classificatie en ECOICOP 16**

1. Inleiding

In 2016 worden enkele wijzigingen doorgevoerd in de berekening en de publicatie van de consumentenprijsindex (CPI) en de Europees geharmoniseerde consumentenprijsindex (HICP). Er zijn drie veranderingen:

- De meest zichtbare verandering is een verschuiving van het referentiejaar van de CPI van 2006=100 naar 2015=100. De HICP verschuift van 2005=100 naar 2015=100.
- Er is een nieuwe goederen-en dienstenclassificatie op het laagste niveau. Deze is voor de gebruikers van gedetailleerde gegevens van belang.
- Er zijn enkele wijzigingen in de methoden van de CPI, met name bij de behandeling van verzekeringen en bij de behandeling van de bestedingen door bewoners van instellingen en tehuizen.

In hoofdstuk 2 wordt beschreven welke data over de CPI vanaf 2016 maandelijks worden gepubliceerd en welke vernieuwde cijfers over de jaren daarvoor beschikbaar komen. Eerder gepubliceerde cijfers op referentiejaar 2006=100 blijven beschikbaar, maar deze reeks wordt niet meer aangevuld met nieuwe verslagperioden.

Tevens wordt een advies gegeven over het gebruik van de oude en nieuwe reeksen voor indexeringsdoeleinden.

In hoofdstuk 3 beschrijven wij de aanleiding voor de veranderingen. Belangrijk is de wens om aan te sluiten bij de internationale definities en methoden van de HICP. Door de wijzigingen in 2016 wordt een aantal verschillen weggenomen. Tevens wordt aangegeven waarom de CPI nog niet volledig op de internationale definitie wordt aangesloten.

In hoofdstuk 4 worden de veranderingen verder uitgewerkt en toegelicht. Daarna wordt in hoofdstuk 5 aangegeven welke verschillen tussen de CPI en de HICP nog blijven bestaan.

In hoofdstuk 6 wordt een toelichting gegeven op enkele nieuwe tabellen over de bijdrage aan de inflatie en de impact op de inflatie van artikelgroepen in de CPI en HICP. De uitkomsten van de CPI zijn voor zover mogelijk berekend volgens de nieuwe methoden vanaf 1996. In hoofdstuk 7 wordt aangegeven in welke mate dat mogelijk was en hoe dat is gedaan.

In een bijlage worden de oude en nieuwe classificaties van goederen en diensten in de CPI en HICP met elkaar vergeleken.

2. Advies over het gebruik van CPI-reeksen voor indexeringsdoeleinden

De consumentenprijsindexcijfers worden vaak gebruikt voor het aanpassen van contracten of voor het aanpassen van tarieven. In dit hoofdstuk geeft het CBS een advies over het gebruik van de verschillende indexreeksen die beschikbaar zijn.

Vanaf februari 2016 is een nieuwe CPI-reeks op basis van 2015=100 beschikbaar.
<http://statline.cbs.nl/Statweb/selection/?VW=T&DM=SLNL&PA=83131ned>
De vorige reeks 2006=100 is per verslagmaand december 2015 stopgezet, maar de uitkomsten blijven wel beschikbaar.
<http://statline.cbs.nl/Statweb/selection/?DM=SLNL&PA=71311NED&VW=T>

De reeks 2015=100 leidt in een beperkt aantal gevallen tot andere uitkomsten over de ontwikkeling van de indexcijfers dan de uitkomsten die eerder op basis van de reeks 2006=100 zijn gepubliceerd.

Waar in regelgeving of contracten een indexering met de consumentenprijsindex is vastgelegd, adviseert het CBS om gebruik te maken van de CPI-reeksen en niet van de HICP-reeks, tenzij het gebruik van de Europees geharmoniseerde consumentenprijsindex HICP expliciet in de regels of het contract is vastgelegd.

Bij de keuze tussen het gebruik van de oude en de nieuwe CPI-reeks adviseert het CBS het volgende:

- Bij aanpassingen van contracten over perioden die eindigen in het jaar 2015 of eerder wordt geadviseerd om gebruik te maken van de prijsontwikkeling zoals berekend in de reeks 2006=100.
- Bij aanpassingen van contracten over perioden die eindigen in januari 2016 of later wordt geadviseerd om gebruik te maken van de prijsontwikkeling zoals berekend in de reeks 2015=100.

Voorbeelden:

- Een contract wordt aangepast op grond van de prijsontwikkeling volgens de CPI tussen oktober 2014 en oktober 2015. U gebruikt uitkomsten uit de reeks 2006=100.
 - Een contract wordt aangepast op grond van de prijsontwikkeling volgens de CPI tussen het jaar 2014 en 2015. U gebruikt uitkomsten uit de reeks 2006=100.
 - Een contract wordt aangepast op grond van de prijsontwikkeling volgens de CPI tussen mei 2015 en mei 2016. U gebruikt uitkomsten uit de reeks 2015=100.
 - Een contract wordt aangepast op grond van de prijsontwikkeling volgens de CPI tussen mei 2013 en mei 2016. U gebruikt uitkomsten uit de reeks 2015=100.
-

3. Aanleiding voor de veranderingen

De reeks 2015=100 wijkt qua methode op enkele punten af van de reeks 2006=100. De verschillen worden in hoofdstuk 4 besproken. De wens om aan te sluiten bij internationale definities en enkele wijzigingen in de HICP per 2016 vormen de aanleiding om ook enkele veranderingen in de CPI door te voeren.

De CPI meet de prijsontwikkeling van de bestedingen van particuliere huishoudens. De CPI is een belangrijke en veel gebruikte maatstaf voor de berekening van de inflatie in Nederland. Het gebruik van de CPI is veelzijdig, onder andere bij het voeren van sociaal beleid, bij monetair beleid, bij het berekenen van de ontwikkeling van de koopkracht en bij het aanpassen van contracten en tarieven.

Sinds 1996 wordt naast de CPI volgens Nederlandse definities ook de HICP berekend. De HICP wordt volgens Europese afspraken en met gebruik van gezamenlijke definities gemaakt in alle landen van de Europese Unie. De HICP is voor de Europese Centrale Bank de kernindicator voor inflatie in de Economische en Monetaire Unie. In de jaren na 1996 heeft de HICP een gestage ontwikkeling doorgemaakt, zowel op het gebied van gebruikte methoden als op het gebied van de bepaling van de output. Nieuwe ontwikkelingen in de HICP worden in het algemeen ook in de CPI gevolgd.

Een belangrijk verschil is altijd geweest dat de HICP minder detailuitkomsten verstrekte dan de CPI. Dat verandert doordat Eurostat voor de HICP een Europese, meer gedetailleerde classificatie invoert van de goederen en diensten die huishoudens consumeren (ECOICOP). In de loop van 2016 en 2017 zal de ECOICOP voor de HICP van alle EU-landen en voor de Europese totaal-indexcijfers worden gepubliceerd. Nederland doet dat bij de publicatie van de HICP over januari 2016.

Bij de invoering van ECOICOP in de HICP wordt in grote lijnen dezelfde classificatie ook ingevoerd in de nationale CPI. Dat geeft meer detail voor de CPI, het vergroot de internationale vergelijkbaarheid en het verbetert de efficiëntie van het productieproces. Er blijven nog wel enkele verschillen, omdat het bereik van CPI en HICP verschilt. Zie hiervoor paragraaf 5.4.

In het algemeen probeert het CBS bij nationale statistieken aan te sluiten bij internationale definities en methoden. Alleen als er goede redenen zijn om van internationale definities af te wijken, wordt daar voor gekozen. Het CBS heeft overwogen om de CPI volledig gelijk te trekken met de HICP, maar daar voor 2016 niet toe besloten. De belangrijkste reden is dat de behandeling van eigen woningbezit in de HICP nog ter discussie staat. Omdat er tot nu toe geen internationaal algemeen erkende methode is vastgesteld om de prijs van het wonen in de eigen woning in de HICP op te nemen is deze prijs geheel buiten het bereik van de HICP gehouden. De eigen woning is door middel van een huurequivalentie methode wel opgenomen in de nationale CPI.

Inmiddels is er door Eurostat en de lidstaten wel een aparte index voor de prijs van het wonen in een eigen huis (owner occupied housing) ontwikkeld. De eerste resultaten zijn aan Eurostat geleverd en deze worden nog geanalyseerd. Uiterlijk in 2018 zal Eurostat rapporteren over de bruikbaarheid van deze index voor de HICP. Het CBS verwacht dat daarna een besluit zal worden genomen om de prijs van het wonen in een eigen woning wel of definitief niet in de HICP op te nemen. In afwachting van dat besluit heeft het CBS nagegaan welke van de huidige verschillen tussen CPI en HICP al kunnen vervallen per 2016. Deze keuzes worden uitgewerkt in het volgende hoofdstuk.

De CPI gaat ook over op het referentiejaar 2015=100. Bij de invoering van ECOICOP wordt ook het referentiejaar van de HICP verschoven naar 2015=100.

4. De veranderingen in 2016

In 2016 worden de volgende veranderingen in de HICP en de CPI doorgevoerd:

- De referentiejaren 2005=100 van de HICP en 2006=100 van de CPI worden verlegd naar 2015=100,

- De in de HICP gebruikte classificatie van consumptieve bestedingen COICOP-HICP wordt vervangen door een meer gedetailleerde ECOICOP,
- De huidige classificatie van consumptieve bestedingen in de CPI wordt vervangen door een andere, die zo veel als mogelijk gelijk is aan ECOICOP,
- De behandeling van verzekeringsdiensten in de CPI wordt gelijk gemaakt aan de behandeling in de HICP,
- De privébestedingen van bewoners van instellingen en tehuizen worden meegenomen in het bereik van de CPI. Deze bestedingen waren al inbegrepen in de HICP.

In de volgende paragrafen worden deze veranderingen uitgewerkt.

4.1 Referentiejaar 2015=100

Het referentiejaar van alle indices wordt vastgesteld op 2015 en de indexreeksen worden herschaald naar 2015=100. Dit is een kwestie van omrekenen: van de bestaande reeksen worden alle uitkomsten vermenigvuldigd met 100 en gedeeld door de gemiddelde waarde van de index in 2015.

De andere veranderingen, vooral de invoering van ECOICOP, leiden echter tot een aantal praktische complicaties. De uitkomsten van vóór 2015 worden zo veel mogelijk omgerekend naar de nieuwe classificatie, zodat ook op detailniveau lange reeksen beschikbaar zijn. Deze teruglegging wordt verder besproken in hoofdstuk 7.

In het verleden was het referentiejaar in het algemeen gelijk aan het jaar waarover het consumptiepakket en de weegfactoren werden vastgesteld. Sinds 2006 worden het consumptiepakket en de weging jaarlijks vastgesteld op basis van de geraamde consumptie in het voorgaande jaar. Door een kettingmechanisme worden korte reeksen van 13 maanden aan elkaar geschakeld om zo een lange reeks te vormen. Het indexreferentiejaar geeft aan voor welk jaar de lange reeks op 100 is gesteld. Zo zijn de prijsindices in het jaar 2014 gebaseerd op de geraamde consumptie in 2013, maar wordt de reeks vergeleken met een prijsniveau in het jaar 2006 dat op 100 is gesteld. Vanaf 2016 worden alle indexcijfers vergeleken met het gemiddelde prijsniveau in 2015.

Het belangrijkste doel van indexcijfers is het vergelijken van indexcijfers in twee verschillende perioden om de prijsverandering tussen de perioden te meten. Omdat de indexcijfers in beide perioden met dezelfde factor zijn herschaald, is er in beginsel geen effect op de maandveranderingen en de jaarinflatiecijfers. Doordat de indexcijfers op twee decimalen afgerond worden gepubliceerd, kan de herschaling echter in een beperkt aantal gevallen leiden tot een zeer kleine verandering van de berekende mutatiecijfers.

De ‘officiële’ Nederlandse inflatiecijfers over 2015 en eerder veranderen echter niet. Deze officiële reeks is steeds gebaseerd op de CPI-indexreeks die gangbaar was op het moment van de eerste publicatie over een bepaalde verslagperiode. De inflatiecijfers uit 2015 en een aantal jaren daarvoor blijven gebaseerd op de reeks 2006=100.

4.2 Introductie van ECOICOP

Consumentenprijsindexcijfers zijn wereldwijd gebaseerd op een classificatie van goederen en diensten die is vastgesteld door de Verenigde Naties: de Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP-UN). De COICOP-UN kent een indeling tot op 4-digits niveau. Vele landen hebben in het verleden een verdere detaillering van COICOP-UN gemaakt voor nationaal gebruik. Deze nationale classificaties zijn vrijwel allemaal verschillend en de meest gedetailleerde uitkomsten zijn daardoor altijd moeilijk vergelijkbaar geweest tussen de landen.

De HICP maakte tot 2015 gebruik van COICOP-HICP, een aangepaste versie van COICOP-UN, die aangepast is aan de behoefte van de HICP. Ook deze classificatie gaat tot een niveau van 4 digits. Het CBS maakte voor de Nederlandse CPI in de reeks 2006=100 gebruik van een aangepaste en meer gedetailleerde 5-digit classificatie, gebaseerd op COICOP-UN.

In 2016 wordt de classificatie ECOICOP ingevoerd (European Classification of Individual Consumption by Purpose), die een 5-digits indeling kent. Het verschil tussen de huidige COICOP-HICP en ECOICOP is uitsluitend de verdere detaillering naar 5 digits. Op het niveau van 4 digits verandert de classificatie in de HICP niet. De nieuwe classificatie is uitgebreid beschreven op de CBS-website.¹⁾

In de CPI wordt ECOICOP zo veel mogelijk ook ingevoerd. De 5-digits classificatie die in de reeks 2006=100 is gepubliceerd, wordt vanaf 2016 niet meer gepubliceerd. In een bijlage is een overzicht opgenomen van de verschillen tussen deze 5-digits indeling van de CPI en de nieuwe ECOICOP zoals toegepast in de CPI.

Omdat het bereik van de CPI enigszins afwijkt van het bereik van de HICP blijven er kleine verschillen tussen de publicaties van HICP en CPI. De grootste verschillen zijn de consumptiegebonden belastingen en de consumptie in het buitenland.

Consumptiegebonden belastingen en Overheidsdiensten zijn in de CPI de laatste jaren opgenomen geweest onder code 130000. De afbakening van wat in de CPI een overheidsdienst is en van wat als consumptiegebonden belasting wordt beschouwd, wordt in overeenstemming gebracht met de HICP-regels.

Overheidsdiensten zijn ook in de HICP opgenomen maar werden daar geclassificeerd volgens COICOP-HICP. Vanaf de reeks 2015=100 worden in de CPI deze overheidsdiensten in dezelfde klasse ingedeeld als in de HICP. Het gaat hierbij om:

- Rioolbelasting; deze gaat naar COICOP 044300;
- Reinigingsrechten en afvalstoffenheffing; deze gaat naar COICOP 044200;
- Gemeentelijke diensten; deze gaan naar COICOP 127010;
- Collegegelden en schoolgelden; deze gaan respectievelijk naar COICOP 104000 en 102000.

Consumptiegebonden belastingen behoren niet tot het bereik van de HICP en blijven in de CPI gerepresenteerd in een afgeslankte groep 130000. Het gaat om:

- Zuiveringsheffing;
- Motorrijtuigenbelasting;
- Hondenbelasting.

Consumptie in het buitenland valt in het bereik van de CPI maar niet in de HICP en wordt opgenomen onder code 140000. Dit gebeurde ook al in de reeks 2006=100.

¹⁾ <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/E8F6CC1A-1080-4448-B146-9DD3DC4466DB/0/2015EP34ECOICOP.pdf>

4.3 Publicatie in de praktijk

Bij de start van de reeks 2015=100 worden CPI-uitkomsten vanaf verslagmaand januari 2015 volgens de nieuwe methoden gepubliceerd. Bovendien zijn uitkomsten teruggerekend voor de jaren 2010 tot en met 2014 op basis van 2015=100 en volgens de nieuwe ECOICOP indeling. Bij het terugrekenen van de uitkomsten over de jaren vóór 2015 kunnen de methodewijzigingen die in paragrafen 4.4 en 4.5 worden beschreven, niet worden meegenomen.

De HICP wordt herschaald naar 2015=100. De Nederlandse HICP-uitkomsten volgens ECOICOP zijn onmiddellijk beschikbaar op de website van het CBS. De cijfers volgens ECOICOP voor de andere Europese landen en voor de EMU en EU als geheel zullen in de komende tijd door de landen en door Eurostat worden gepubliceerd.

In de reeksen 2015=100 zijn voor het eerst uitkomsten over de tarieven van stadsverwarming opgenomen (ECOICOP 045500). De bestedingen aan stadsverwarming waren voorheen gerepresenteerd in de weging van gas (045200). Ook worden voor het eerst aparte indices gepubliceerd voor ECOICOP 091220 (Accessoires voor foto- en filmmateriaal) en ECOICOP 092300 (Onderhoud en reparatie van andere grote duurzame goederen voor recreatie en cultuur).

In de praktijk worden niet alle (sub)groepen van ECOICOP berekend en gepubliceerd. Een (sub)groep wordt niet gepubliceerd als de bestedingen in Nederland beperkt zijn en de groep daarom een zeer lage weging zou hebben. Een ECOICOP (sub)groep wordt ook niet gepubliceerd als de bestedingen buiten het bereik van de index vallen (dit geldt bijvoorbeeld voor uitgaven aan ziekenhuiszorg, die vrijwel geheel onder de basisverzekering vallen).

4.4 Verzekeringsdiensten

In de CPI worden verzekeringen tot nu toe anders behandeld dan in de HICP. In de CPI wordt tot de reeks 2006=100 de volledige premie voor een verzekering beschouwd als consumptieve besteding van de consument en opgenomen onder COICOP 125000.

Als de consument schade lijdt die door de verzekering wordt gedekt, dan worden de goederen en diensten die de verzekeraar in natura verstrekt niet als consumptieve bestedingen van de consument beschouwd. Ook als de verzekeraar bij schade geld uitkeert en de consument koopt daar een vervangend product van, dan hoort deze uitgave niet tot het bereik van de CPI.

De hoogte van de premies bepalen de weging voor verzekeringen en de ontwikkeling van het premieniveau bepaalt de index.

In de HICP wordt een andere benadering gebruikt. De premie die de consument betaalt, wordt voor een gedeelte weer teruggegeven aan de consument in de vorm van restitutie in natura of in geld wanneer de consument schade lijdt.

Als de consument schade lijdt die door de verzekering wordt gedekt, dan worden de goederen en diensten die de verzekeraar in natura verstrekt wel als consumptieve bestedingen van de consument beschouwd. Ook als de verzekeraar bij schade geld uitkeert en de consument koopt daar een vervangend product van, dan hoort deze uitgave wel tot het bereik van de HICP.

Een deel van de verzekeringspremies komt niet terug bij de consumenten, maar dient om de exploitatiekosten van de verzekeringsmaatschappij te betalen. Dit deel wordt in de HICP beschouwd als de betaling voor diensten van de verzekeraar.

In de HICP wordt de hoogte van de weging voor verzekeringsdiensten bepaald als het saldo van betaalde premies en de teruggegeven vergoedingen. Omdat er geen aparte prijs is waar te nemen voor de verzekeringsdiensten wordt de index bepaald aan de hand van de ontwikkeling van de bruto premies.

Voorbeeld: De behandeling van verzekerde autoschade

Stel dat:

- consumenten een bedrag betalen van 100 miljoen euro aan verzekeringspremies voor autoschade.
- de verzekeraar 60 miljoen euro uitbetaalt aan autoreparatiebedrijven of aan consumenten vanwege autoschades, en
- de verzekeringsmaatschappij de overige 40 miljoen euro besteedt aan haar eigen exploitatie: personeelskosten, kantoorkosten en dergelijke.

Dan geldt in de CPI tot en met de reeks 2006=100:

- De weging voor verzekeringsdiensten is gebaseerd op 100 miljoen euro
- De weging voor autoreparatie houdt geen rekening met de 60 miljoen euro reparaties die door de verzekeraar worden betaald.

Dan geldt in de CPI-reeks 2015=100 en in de HICP:

- De weging voor verzekeringsdiensten is gebaseerd op 40 miljoen euro
- De weging van autoreparatie wordt hoger op grond van de 60 miljoen euro reparaties die de verzekeringsmaatschappij vergoedt.

Vanaf de reeks 2015=100 wordt in de CPI dezelfde methode gebruikt als in de HICP. Dit leidt in de praktijk tot lagere weegfactoren in de CPI voor verzekeringen en iets hogere weegfactoren voor de goederen en diensten waarvan de aankoop door een verzekering wordt gedekt, zoals autoschade of medische zorg die vergoed wordt uit de aanvullende verzekering.

Sociale verzekeringen, zoals wettelijke verzekeringen tegen werkloosheid en arbeidsongeschiktheid en de basisverzekering tegen ziektekosten, behoren niet tot het bereik van de CPI en de HICP. De hiervoor betaalde premies worden beschouwd als negatieve post bij de bepaling van het beschikbaar inkomen en niet als consumptie. Ook financiële verzekeringen zoals levensverzekeringen behoren niet tot het bereik. Dit was al zo in de bestaande reeksen.

4.5 Institutionele bevolking

De Nederlandse bevolking in inrichtingen, instellingen en tehuizen, verder de 'institutionele bevolking' genoemd, wordt in een deel van de statistieken van het CBS niet waargenomen. Onder andere in het Budget Onderzoek en de Inkomensstatistieken wordt dit deel van de bevolking steeds buiten beschouwing gelaten.

Omdat de weging van de CPI tot 2000 gebaseerd was op het Budget Onderzoek en omdat de CPI voor de berekening van de koopkracht zo veel mogelijk aansluit op de Inkomensstatistieken, werd de weging van de CPI eveneens gebaseerd op de consumptie van de Nederlandse bevolking exclusief de institutionele bevolking.

In de Europese regels voor de HICP is voorgeschreven dat de HICP betrekking heeft op de totale bevolking. Daarom werd vanaf 1996 een raming gemaakt van de consumptie van deze bevolkingsgroep. Deze raming werd ten behoeve van de HICP opgeteld bij de uitkomsten van het Budget Onderzoek.

Vanaf de reeks 2000=100 is het uitgangspunt voor de berekening van de weging van de CPI overgegaan van het Budget Onderzoek naar de consumptie van huishoudens volgens de Nationale Rekeningen. In de Nationale Rekeningen wordt de consumptie berekend voor de totale bevolking. Vanaf dat jaar werd de raming van de bestedingen van de institutionele bevolking ten behoeve van de CPI afgetrokken van de uitkomst volgens de Nationale Rekeningen om de beste aansluiting te behouden met de inkomensstatistieken. Vanaf de reeks 2015=100 wordt deze bijraming deels stopgezet.

De door het Rijk via de sociale verzekeringen of voorzieningen gefinancierde zorg in instellingen en tehuizen behoort niet tot het bereik van de HICP. Alleen de eigen bijdragen die bewoners voor het wonen in de instelling of het tehuis betalen, behoort er wel toe. De eigen bijdrage voorziet in de huisvesting, voeding, zorg en dergelijke die de bewoners van instellingen en tehuizen verkrijgen. Deze eigen bijdragen kunnen echter een zeer groot deel uitmaken van de consumptieve bestedingen van deze bevolkingsgroep.

In de HICP zijn alle consumptieve bestedingen van de institutionele bevolking inbegrepen. De eigen bijdragen zijn in de HICP opgenomen onder COICOP-groep 124000 'sociale bescherming'. De overige consumptie is gewoon naar de verschillende COICOP-groepen onderverdeeld.

Vanaf de reeks 2015=100 blijven de eigen bijdragen buiten het bereik van de CPI, maar worden de overige uitgaven van bewoners van instellingen en tehuizen ook opgenomen in het bereik van de CPI. Daarmee vervalt de noodzaak deze bestedingen apart te ramen; bovendien heeft het vrijwel geen invloed op de einduitkomst van de CPI.

De eigen bijdragen voor de bewoners worden in de reeks 2015=100 dus nog niet opgenomen in de CPI. Dat gebeurt mogelijk bij een volgende methodewijziging als dan besloten wordt de internationale definities geheel te volgen. In de tussentijd zal het CBS de problematiek van de aansluiting met de inkomensstatistieken en de berekening van de koopkracht nader onderzoeken.

5. Verschillen tussen CPI en HICP

De CPI en de HICP verschillen op een aantal punten. Dit hoofdstuk beschrijft deze verschillen kort. De verschillen zijn onder te verdelen in vier thema's:

- Doelpopulatie; welke consumenten en welke transacties zijn in de index meegenomen;
- Bereik; welke uitgaven worden meegenomen;
- Prijsdefinitie; hoe worden bepaalde prijzen gedefinieerd;
- Classificatie.

5.1 Doelpopulatie

Onder dit thema vallen twee verschillen:

- De CPI hanteert een nationaal concept en de HICP een binnenlands concept;
- De bestedingen van de institutionele bevolking.

Het nationaal concept in de CPI houdt in dat alle bestedingen van de in Nederland woonachtige consumenten worden meegenomen, ongeacht of die bestedingen binnen Nederland of in het buitenland plaatsvinden.

Het binnenlands concept in de HICP houdt in dat bestedingen van Nederlandse consumenten in het buitenland worden uitgesloten uit de HICP, maar dat bestedingen van buitenlandse bezoekers binnen Nederland wel worden meegenomen.

Bestedingen van institutionele huishoudens zijn inbegrepen in het bereik van de HICP. In de reeks 2006=100 zijn deze bestedingen uitgesloten uit de CPI. Vanaf de reeks 2015=100 worden bestedingen van leden van institutionele huishoudens wel meegenomen, met uitzondering van de eigen bijdragen die deze mensen betalen voor het wonen in het tehuis of de instelling (zie paragraaf 4.5).

5.2 Bereik

Drie groepen goederen en diensten zijn inbegrepen in de CPI, maar uitgesloten uit de HICP:

- Diensten van de eigen woning;
- Contributies;
- Consumptiegebonden belastingen.

Van huishoudens die in een huurwoning wonen is de huur inbegrepen in de CPI en in de HICP. Voor huishoudens die in een eigen woning wonen wordt in de CPI een toegerekende huur berekend²⁾ en de ontwikkeling daarvan draagt bij aan de CPI-uitkomst. In de HICP zijn alle uitgaven in verband met de eigen woning uitgesloten.

Contributies voor sport- en ontspanningsverenigingen en voor maatschappelijke organisaties worden in de HICP niet als consumptie, maar als overdracht beschouwd.

Belastingen vallen buiten het bereik van de HICP. Overheidsdiensten behoren daar wel toe. Zie ook paragraaf 4.2.

²⁾ Voor de gehanteerde methode, zie het document: <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/ED6F8D30-F363-4411-8942-979CF94ACEC9/0/2013HuurwaardeCPI.pdf>

Andersom zijn eigen bijdragen voor het wonen in een instelling of tehuis inbegrepen in de HICP maar uitgesloten uit de CPI (zie paragraaf 4.5).

5.3 Prijsdefinitie

Voor sommige productgroepen wordt in de HICP een andere prijsdefinitie gehanteerd dan in de CPI. De verschillen in de behandeling van verzekeringsdiensten zijn in paragraaf 4.4 beschreven en deze verdwijnen bij de start van de reeks 2015=100.

Verder zijn er verschillen in de behandeling van ouderbijdragen voor de kinderopvang. In de CPI wordt de brutoprijs die voor de kinderopvang wordt betaald meegenomen. De weging voor kinderopvang is analoog hoog. In de HICP worden uitsluitend de eigen bijdragen die de ouders zelf betalen meegenomen. De bijdragen die het Rijk aan de ouders toekent worden van de brutoprijzen afgetrokken. Ook de weefactor voor kinderopvang is daardoor lager.

Ten slotte worden veranderingen in eigen bijdragen in het kader van de basisverzekering tegen ziektekosten verschillend behandeld. Als een bepaald deel van de zorg uit de basisverzekering verdwijnt en de consument moet voor die zorg gaan betalen, dan wordt dat in de CPI alleen verwerkt door een verhoging van de weging voor zorg, en niet als een prijsstijging. Andersom leidt een verandering, waarbij een stuk onverzekerde zorg voortaan onder de basisverzekering valt ook niet tot een prijsdaling in de CPI.

In de HICP worden wijzigingen in het zorgpakket van de basisverzekering wel behandeld als prijsverandering. Een verandering waarbij verzekerde zorg vanaf een bepaald moment niet meer onder de basisverzekering valt en waarvoor de consument een eigen bijdrage moet gaan betalen, wordt behandeld als een prijsstijging van nul naar de voortaan geldende eigen bijdrage. Andersom wordt een verandering, waarbij een stuk onverzekerde zorg voortaan onder de basisverzekering valt, in de HICP behandeld als een prijsdaling van de bestaande prijs naar nul.

5.4 Classificatie

In de reeks 2006=100 waren er verschillen in de COICOP-classificaties die werden gebruikt voor CPI en HICP. Vanaf de reeks 2015=100 zijn de classificaties zo veel mogelijk gelijkgetrokken. Zie hiervoor ook paragraaf 4.2.

De resterende verschillen in de publicatie-indeling betreffen uitsluitend goederengroepen die buiten het bereik van een van de reeksen vallen.

Wel in de CPI, maar niet in de HICP zijn:

- COICOP 042100 Toegerekende huur eigen woning;
- COICOP 094130 Contributie sport- en ontspanningsverenigingen;
- COICOP 130000 Consumptiegebonden belastingen;
- COICOP 140000 Consumptie in het buitenland.

Wel in de HICP, maar niet in de CPI is dat:

- COICOP 124020 Verzorgingshuizen voor ouderen en gehandicapten.

5.5 Revisiestrategie

Uitkomsten van de CPI en HICP worden reeds kort na de verslagmaand gepubliceerd. Soms worden uitkomsten gerevisieerd als aanvullende informatie beschikbaar is gekomen. In deze gevallen worden gewijzigde uitkomsten als definitief of herzien gekenmerkt. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar:

<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/aanvullende%20onderzoeksbeschrijvingen/cbs-wijzig-publicatiestrategie-hicp>

Bij een verandering van de methode die voor de statistiek gebruikt wordt, zijn de uitkomsten voor en na de methodewijziging niet altijd geheel vergelijkbaar. Zeker als het seizoenspatroon van bepaalde uitkomsten wijzigt, kan dit belangrijke gevolgen hebben.

In de HICP worden wijzigingen in de methode in het algemeen per december van een bepaald jaar ingevoerd, waardoor de prijsveranderingen tussen december en januari de eerste zijn die met de nieuwe methode worden berekend. De berekening van de jaar-op-jaar veranderingen van de index is dan gedurende 12 maanden op twee methoden gebaseerd. In sommige gevallen kan een land er voor kiezen de uitkomsten van het laatste jaar met de nieuwe methode opnieuw te berekenen en de HICP-reeks gedurende 12 maanden te reviseren. Nieuwe inflatiecijfers worden dan berekend op basis van cijfers die met één methode zijn berekend, maar de herziene indexcijfers van het vorige jaar zijn dan weer niet volledig vergelijkbaar met die van twee jaar terug.

In zulke gevallen wordt in de CPI een andere methode gehanteerd, waarbij voor (ten minste) één jaar twee cijferreeksen beschikbaar blijven en waarbij steeds jaarveranderingen kunnen worden berekend door indexcijfers te vergelijken die met dezelfde methode zijn berekend. Concreet betekent dit dat de reeks 2006=100 beschikbaar blijft, die in 2015 met dezelfde methode is berekend als in 2014. Daarnaast bevat de reeks 2015=100 uitkomsten over 2015 die berekend zijn met de nieuwe methoden die ook in 2016 worden gebruikt. Meer informatie over dit onderwerp vindt u in:

<http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/642ACF4D-A6CB-4575-A939-ACC74689F7D9/0/Waarnemingcpivliegrev.pdf>

6. Bijdrage aan inflatie en impact

Het CBS publiceert vanaf 2016 een nieuwe StatLine tabel waarin zijn opgenomen de bijdrage van artikelgroepen aan de inflatie en de impact op de inflatie. In dit hoofdstuk beschrijven wij in het kort wat deze cijfers betekenen.

De CPI meet de gemiddelde prijsstijging van alle goederen en diensten die consumenten kopen. Elke goederengroep heeft een beetje invloed op de einduitkomst. Artikelgroepen met een hoog gewicht hebben een grotere invloed dan artikelgroepen met een laag gewicht.

De invloed van een artikelgroep op de gemiddelde prijsstijging kent twee aspecten:

- Elke artikelgroep waarvan de prijs stijgt, draagt er toe bij dat het totale consumptiepakket duurder wordt. De artikelgroep draagt daarom bij aan de totale prijsstijging. Dit wordt weergegeven door de “bijdrage”.

- Artikelgroepen waarvan de prijs sneller stijgt dan de gemiddelde prijsstijging trekken het inflatiecijfer iets omhoog, terwijl artikelgroepen die minder stijgen dan de gemiddelde prijsstijging de inflatie remmen. Deze optrekkende of afremmende invloed van een artikelgroep noemen we de ‘impact’.

De bijdragen van alle artikelgroepen samen meten hoeveel het totale consumptiepakket duurder wordt. Met andere woorden, de bijdragen van alle artikelgroepen samen tellen op tot het inflatiecijfer. Hierbij geldt dat elke artikelgroep die duurder wordt een positieve bijdrage aan de inflatie levert en elke artikelgroep die goedkoper wordt een negatieve bijdrage levert. De bijdrage van een bepaalde artikelgroep hangt af van zijn prijsstijging en zijn weging, maar niet van de prijsontwikkeling van andere artikelgroepen. De bijdragen werden ook al in de CPI-reeks 2006=100 berekend.

De impact van een artikelgroep op de inflatie wordt berekend door uit te rekenen hoe hoog de inflatie zou zijn als de artikelgroep helemaal uit de berekening wordt verwijderd. Deze uitkomst wordt afgetrokken van de werkelijke inflatie om de impact vast te stellen. De impacts van de verschillende artikelgroepen tellen niet op tot een bepaald interpreteerbaar cijfer, maar omdat er altijd positieve en negatieve impacts zijn, zal de som in de buurt van nul liggen. De impact van een artikelgroep op het inflatiecijfer hangt af van de weging en van de prijsstijging van die artikelgroep, maar ook van de prijsstijgingen van alle andere groepen. Eurostat berekent al jaren impacts, en gebruikt die in de berichtgeving over de HICP.

Voor de berekeningsmethode van bijdragen en impact wordt verwezen naar een methodologisch artikel.³⁾

7. Teruglegging van de resultaten

Zoals in de vorige hoofdstukken is beschreven, zijn in de reeksen op basis 2015 enkele methoden en indelingen veranderd ten opzichte van het verleden. Teneinde lange en vergelijkbare tijdreeksen ter beschikking te stellen, zijn uitkomsten vanaf 1996 tot 2014 herberekend, waarbij zoveel mogelijk de nieuwe methoden en indelingen zijn gebruikt. De uitkomsten volgens de oude methoden en indelingen tot en met het jaar 2015 blijven beschikbaar op het archief van de statline database.

In de reeks 2015=100 geldt het volgende:

Voor het jaar 2015 zijn geheel nieuwe uitkomsten volgens de nieuwe methoden en indelingen berekend en gepubliceerd.

Voor de jaren 2010 tot en met 2014 zijn alle in de CPI opgenomen artikelen omgecodeerd van de oude COICOP-indeling naar de nieuwe ECOICOP-indeling. De weegfactoren en de (niet gepubliceerde) indexreeksen per artikel zijn ongewijzigd. Vervolgens zijn alle artikelen weer geaggregeerd naar de nieuwe ECOICOP subklassen, klassen, groepen en afdelingen. Ten slotte zijn alle uitkomsten herschaald naar 2015=100. De uitkomsten op het niveau van afdelingen,

³⁾ <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/aanvullende%20onderzoeksbeschrijvingen/bijdrage-aan-en-impact-op-de-inflatie>

groepen en klassen kunnen daardoor verschillen, maar de ontwikkeling van de totale CPI tussen 2010 en 2014 is in de nieuwe reeks gelijk aan die in de oude reeks, afgezien van enkele afrondingsverschillen.

De belangrijkste verschillen komen van de artikelen die voorheen werden geclassificeerd als overheidsdiensten (COICOP 13) en die vanaf 2015 zijn ingedeeld in andere ECOICOP afdelingen. Zo zijn collegegelden en schoolgelden toegevoegd aan ECOICOP 10. Deze afdeling heeft daardoor een hogere weging gekregen en laat ook een ander indexverloop zien. Een zelfde effect doet zich voor bij rioolbelasting, reinigingsrechten en afvalstoffenheffing, en gemeentelijke diensten.

De in 2015 doorgevoerde wijzigingen in de behandeling van verzekeringen en bestedingen van de institutionele bevolking zijn niet terug gelegd voor de oudere jaren. Het zou veel extra werk hebben betekend om alle weegfactoren opnieuw te berekenen, maar het zou slechts tot marginale aanpassingen van de indexcijfers hebben geleid.

Voor de jaren 1996 tot 2009 is een andere methode toegepast. De benodigde brongegevens op artikelniveau waren niet meer beschikbaar voor hercodering en nieuwe aggregatie. Daarom zijn de meest gedetailleerde COICOP-subklassen volgens de oude indeling zo goed als mogelijk omgecodeerd naar de nieuwe ECOICOP-subklassen:

- Als een oude subklasse precies overeenkomt met een nieuwe subklasse is de situatie het eenvoudigst; deze subklassen kunnen gewoon worden omgecodeerd,
- Als twee oude subklassen zijn samengevoegd tot één nieuwe subklasse, zijn de uitkomsten van de oude subklassen samengewogen,
- Als één oude subklasse is onderverdeeld in twee nieuwe subklassen, dan is de weging voor de oude jaren over de twee subklassen verdeeld volgens de verdeling van 2010. Het verloop van de index van 1996 tot 2010 is gelijk verondersteld voor de beide subklassen. Deze keuze is misschien arbitrair maar leidt wel tot het juiste resultaat op het niveau van de klasse.
- Ook in enkele meer gecompliceerde gevallen is een zelfde veronderstelling gemaakt, bijvoorbeeld waar een oude indeling van vijf subklassen in de klasse vlees en vleeswaren is herverdeeld in zeven andere subklassen (zie ook de bijlage bij dit rapport). Aangenomen is dat de verdeling van de wegingen bij de overgangen tussen de oude en de nieuwe classificatie in 2010 ook geldt voor de eerdere jaren.

Het gebruik van deze methode betekent dat een deel van de detailuitkomsten tussen 1996 en 2010 iets minder precies zijn dan de uitkomsten uit de meer recente jaren. Daarom is vervolgens nog wel gekeken of de resultaten plausibel kunnen worden geacht. Sommige detailresultaten waren dat niet en worden daarom niet gepubliceerd, bijvoorbeeld de opsplitsing van computer-apparatuur in de oude classificatie in personal computers, software en accessoires in de nieuwe. Voor het overige kunnen de gepubliceerde tijdreeksen ook op het meest gedetailleerde niveau worden beschouwd als de best mogelijke raming voor de periode 1996–2016.

8. Bijlage: verschillen tussen oude CPI-classificatie en ECOICOP

Een volledige beschrijving van de nieuwe ECOICOP-classificatie is te vinden in het rapport ECOICOP indeling CPI/HICP.⁴⁾

Voor de HICP is de ECOICOP uitsluitend een verdere indeling op 5-digit niveau van de tot nu toe gebruikte COICOP-HICP indeling. Op het niveau van afdelingen (2-digit), groepen (3-digit) en klassen (4-digit) worden de bestaande HICP-reeksen gewoon voortgezet.

Voor de CPI komt de ECOICOP indeling op het meest gedetailleerde niveau in de plaats van een 5-digit indeling die uitsluitend voor de Nederlandse CPI werd gebruikt. Deze was iets minder gedetailleerd dan de ECOICOP indeling.

Bovendien zijn in de CPI de overheidsdiensten niet meer als voorheen geclassificeerd in afdeling 130000 maar zij hebben dezelfde code gekregen als in de HICP.

Consumptiegebonden belastingen en consumptie in het buitenland behoren niet tot het bereik van de HICP en zijn net als voorheen in de CPI geclassificeerd als afdeling 130000 en 140000.

In deze bijlage worden de verschillen tussen de oude en nieuwe meest gedetailleerde classificatie voor de CPI gepresenteerd.

De volgende tabel geeft aan hoe de meest gedetailleerde classificatie van goederen en diensten die werd gebruikt in de CPI-reeks 2006=100, kan worden vergeleken met de nieuwe ECOICOP classificatie in de reeks 2015=100.

De linker kolommen zijn geordend volgens de oude classificatie; de rechter kolommen zijn geordend volgens ECOICOP.

⁴⁾ <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/E8F6CC1A-1080-4448-B146-9DD3DC4466DB/0/2015EP34ECOICOP.pdf>

B.1 Vergelijking van de CPI-classificatie uit de reeks 2006=100 met de classificatie uit de reeks 2015=100, gebaseerd op ECOICOP

Indeling CPI 2006=100	ECOICOP		Indeling CPI 2006=100	ECOICOP	ECOICOP naam
HOE LEES IK DE TABEL?					
010000 Voedingsmiddelen en alcoholvrije dranken					
ECOICOP-divisies					
094150 Entree attractieparken	094110		126000	126210	Vergoedingen voor banken en postkantoren
<i>Alle artikelen uit de oude groep 094150 zijn overgegaan in ECOICOP 094110</i>					
132200 College- en schoolgelden	102000 104000				
<i>Artikelen uit de oude groep 132200 zijn overgegaan in twee ECOICOP-groepen 102000 en 104000</i>					
			111110 111130	111110	Restaurants, cafés en dancings
<i>Artikelen uit de ECOICOP-groep 111110 zijn overgekomen uit twee oude groepen 111110 en 111130</i>					
Het gelijkteken		=			
131500 Motorrijtuigenbelasting	132000	=	131500	132000	Motorrijtuigenbelasting
<i>De oude groep en de nieuwe ECOICOP groep zijn identiek, maar hebben misschien een andere code</i>					
De pijl omlaag en omhoog		↘ en ↗			
072210 Benzine	072220	↘	072220	072210	Diesel
072220 Dieselolie	072210	↗	072210	072220	Benzine
<i>Let op: de codes voor benzine en dieselolie zijn omgewisseld</i>					
131300 Reinigingsrechten/afvalstoffenheffing	044200				
<i>(Deel van) de artikelen uit oude groep 131300 is toegedeeld aan andere ECOICOP-divisie (044200)</i>					
			132100	127010	Administratieve kosten
<i>(Deel van) ECOICOP groep 127010 is afkomstig van andere COICOP divisie in de oude indeling (132100)</i>					
010000 Voedingsmiddelen en alcoholvrije dranken				010000	Voedingsmiddelen en alcoholvrije dranken
011110 Rijst	011110	=	011110	011110	Rijst
011120 Tarwemeel	011120	=	011120	011120	Bloem en andere granen
011130 Brood en beschuit	011130 011140 011180		011130 011130 011140	011130 011140	Brood Overige bakkerijproducten
011140 Koek, gebak en zoutjes	011140		011940	011150	Pizza en quiche
011150 Deegwaren	011160	=	011150	011160	Pastaproducten en couscous
011160 Ontbijtproducten	011170	=	011160 011130	011170 011180	Ontbijtgranen Overige graanproducten
011210 Rundvlees	011210	=	011210	011210	Rund- en kalfsvlees
011230 Varkensvlees	011220	=	011230 011260	011220 011230	Varkensvlees Schapen- en geitenvlees
011240 Pluimvee	011240	=	011240	011240	Pluimvee
011250 Vleeswaren en vleesgerechten	011270		011260	011250	Overig vlees
011260 Overig vlees	011270 011280 011230 011250		011250 011260 011260 011250	011270 011280	Gedroogd, gezouten of gerookt vlees Overige vleesbereidingen
011310 Verse vis en diepvriesvis	011310	=	011310	011310	Verse of gekoelde vis
011320 Schaal- en schelpdieren	011330	=	011320	011330	Verse of gekoelde schaal- en schelpdieren
011330 Houdbare vis	011350		011330	011350	Gedroogde, gezouten of gerookte vis en schaal- en schelpdieren

B.1 Vergelijking van de CPI-classificatie uit de reeks 2006=100 met de classificatie uit de reeks 2015=100, gebaseerd op ECOICOP (vervolg)

Indeling CPI 2006=100	ECOICOP		Indeling CPI 2006=100	ECOICOP	ECOICOP naam
	011360		011330	011360	Overige bereidingen en conserven van vis en schaal- en schelpdieren
011410 Melk	011410		011410	011410	Verse volle melk
	011420		011410	011420	Verse halfvolle en magere melk
	011430		011410	011430	Houdbare melk
011420 Yoghurt, room, desserts en overige melkproducten	011440		011420	011440	Yoghurt
	011460				
011430 Kaas	011450	=	011430	011450	Kaas en kwark
			011420	011460	Overige zuivelproducten
011440 Eieren	011470	=	011440	011470	Eieren
011510 Boter	011510	=	011510	011510	Boter
011520 Margarine e.d.	011520	=	011520	011520	Margarine en andere plantaardige vetten
011530 Eetbare oliën	011530		011530	011530	Olijfolie
	011540		011530	011540	Overige eetbare olie
011610 Vers fruit	011610	=	011610	011610	Vers of gekoeld fruit
011620 Gedroogde vruchten en noten	011630	=	011620	011630	Gedroogd fruit en noten
011630 Vruchten op sap en vruchtenmoes	011640	=	011630	011640	Conserven van fruit en producten op basis van fruit
011710 Verse groenten	011710	=	011710	011710	Verse of gekoelde groenten behalve aardappelen en andere knollen
011720 Diepvries- en overige groenten	011720		011720	011720	Diepvries groenten behalve aardappelen en andere knollen
	011730		011720	011730	Gedroogde groenten, andere bereidingen en conserven van groenten
011730 Aardappelen	011740		011730	011740	Aardappelen
011740 Aardappelproducten	011740		011740		
	011750		011740	011750	Chips
011810 Suiker	011810		011810	011810	Suiker
	011860				
011820 Zoet broodbeleg	011820	=	011820	011820	Jam, marmelade en honing
011830 Chocolade	011830	=	011830	011830	Chocolade
011840 Snoep	011840	=	011840	011840	Snoepgoed
011850 Consumptie-ijs	011850	=	011850	011850	Consumptie-ijs en roomijs
			011810	011860	Kunstmatige zoetstoffen
011910 Specerijen, kruiden e.d.	011920	↘	011920	011910	Sauzen, samengestelde kruiden
011920 Sauzen, mayonaise e.d.	011910	↗	011910	011920	Zout, specerijen en keukenkruiden
011930 Soepen en bouillons	011990		011960	011930	Babyvoeding
011940 Kant-en-klaar- en diepvriesmaaltijden	011940		011940	011940	Kant-en-klaarmaaltijden
	011150		011950		
011950 Salades e.d.	011940		011930	011990	Overige voedingsmiddelen n.e.g.
011960 Overige voeding	011930		011960		
	011990				
012110 Koffie en cacao	012110		012110	012110	Koffie
	012130				
012120 Thee	012120	=	012120	012120	Thee
			012110	012130	Cacao
012210 Mineraalwater	012210	=	012210	012210	Mineraalwater of bronwater
012220 Frisdranken	012220	=	012220	012220	Frisdranken
012230 Vruchten- en groentesappen	012230		012230	012230	Vruchten- en groentesappen
012240 Limonadesiroop	012230		012240		
020000 Alcoholhoudende dranken en tabak				020000 Alcoholhoudendedrankenentabak	
021100 Gedistilleerde dranken en likeur	021110	=	021100	021110	Gedistilleerde dranken en likeuren
021200 Wijn	021210		021200	021210	Wijn van druiven
	021230		021200	021230	Distillatiewijn

B.1 Vergelijking van de CPI-classificatie uit de reeks 2006=100 met de classificatie uit de reeks 2015=100, gebaseerd op ECOICOP (vervolg)

Indeling CPI 2006=100	ECOICOP		Indeling CPI 2006=100	ECOICOP	ECOICOP naam
021300 Bier	021310		021300	021310	Pils
	021320			021300	Overig alcoholhoudend bier
	021330			021300	Licht alcoholisch en alcoholvrij bier
022100 Sigaretten	022010	=	022100	022010	Sigaretten
022200 Shag	022030	↘	022300	022020	Sigaren
022300 Sigaren, pijptabak e.d.	022020	↗	022200	022030	Shag en andere tabaksproducten
030000 Kleding en schoeisel				030000 Kledingenschoenen	
031210 Herenkleding	031210	=	031210	031210	Herenkleding
031220 Dameskleding	031220	=	031220	031220	Dameskleding
031230 Kinderkleding	031230		031230	031230	Baby- en kinderkleding
031240 Babykleding	031230			031240	
031300 Kledingartikelen en toebehoren	031310	=	031300	031310	Overige kledingartikelen
031400 Stomen, reparatie en verhuur van kleding	031410	=	031400	031410	Wasserijen en stomerijen
032110 Herenschoeisel	032110		032110	032110	Herenschoenen
				032130	
032120 Damesschoeisel	032120	=	032120	032120	Damesschoenen
032130 Sportschoenen volwassenen	032110				
032140 Kinderschoeisel	032130	=	032140	032130	Kinderschoenen
040000 Huisvesting, water en energie				040000 Huisvesting, water, elektriciteit, gas en andere brandstoffen	
041100 Woninghuur	041100	=	041100	041100	Werkelijke woninghuur betaald door huurders
041200 Huur garage	041220	=	041200	041220	Garagehuur en overige huur betaald door huurders
042000 Toegerekende huur eigen woningbezit	042100	=	042000	042100	Toegerekende huur eigen woning
043100 Producten voor onderhoud en reparatie van de woning	043100		043100	043100	Materiaal voor onderhoud en reparatie van de woning
043200 Diensten i.v.m. onderhoud en reparatie van de woning	043240	=	043200	043240	Diensten van schilders
044100 Watervoorziening	044100	=	044100	044100	Watervoorziening
044200 Afvalverwerking	044200		044200	044200	Ophalen van huisvuil
				131300	
				131200	
044400 Overige diensten i.v.m. de woning	044410	=	044400	044300	Riolering
045110 Transport van elektriciteit	045101	=	045110	044410	Onderhoudskosten in meergezinswoningen
045120 Levering van elektriciteit	045102	=	045120	045101	Transport van elektriciteit
045130 Specifieke heffingen elektriciteit	045103	=	045130	045102	Levering van elektriciteit
045210 Transport van gas	045211	=	045210	045103	Specifieke heffingen elektriciteit
045220 Levering van gas	045212	=	045220	045211	Transport van gas
045230 Specifieke heffingen gas	045213	=	045230	045212	Levering van gas
Niet opgenomen in oude reeks	045500			045213	Specifieke heffingen gas
				045500	Stadsverwarming
050000 Stoffering en huishoudelijke apparaten				050000 Stoffering, huishoudelijke apparaten en dagelijks onderhoud van de woning	
051110 Meubelen	051110		051110	051110	Meubelen voor het huis
	051120			051110	Tuinmeubelen
051120 Lampen en decoratie	051130		051120	051130	Verlichtingsapparatuur
	051190		051120	051190	Overige meubelen en stoffering
				054000	
051200 Vloerbedekking	051210		051200	051210	Vaste vloerbedekking en tapijten
	051220		051200	051220	Overige vloerbedekking

B.1 Vergelijking van de CPI-classificatie uit de reeks 2006=100 met de classificatie uit de reeks 2015=100, gebaseerd op ECOICOP (vervolg)

Indeling CPI 2006=100		ECOICOP		Indeling CPI 2006=100	ECOICOP	ECOICOP naam
052100	Gordijnen, zonwering, horren e.d.	052010	=	052100	052010	Meubelstoffen en gordijnen
052200	Beddengoed	052020	=	052200	052020	Beddengoed
052300	Huishoudlinnen	052030	=	052300	052030	Tafel- en toiletlinnen
053110	Koel- en vrieskasten	053110	=	053110	053110	Koel- en vrieskasten
053120	(Af)wasmachines en wasdrogers	053120	=	053120	053120	(Af)wasmachines en wasdrogers
053130	Gasfornuizen, ovens, magnetrons e.d.	053130	=	053130	053130	Fornuizen, ovens, magnetrons en dergelijke
053140	Kachels, boilers, geisers, wasemkappen e.d.	053140	=	053140	053140	Verwarming, airconditioners
053150	Naaimachines, stofzuigers e.d.	053150	=	053150	053150	Schoonmaakapparaten
053200	Kleine huishoudelijke apparatuur	053210		053200	053210	Keukenmachines
		053220		053200	053220	Koffiezetapparaten, waterkokers en dergelijke
		053230		053200	053230	Strijkijzers
053300	Reparatie van huishoudelijke apparaten	053300	=	053300	053300	Reparatie van huishoudelijke apparaten
054000	Glas, aardewerk, huishoudelijke gebruiksvoorwerpen	051190				
		054010		054000	054010	Glaswerk, kristal en aardewerk of porselein
		054020		054000	054020	Messen, bestek en zilverwerk
		054030		054000	054030	Niet-elektrische keukenartikelen
055000	Gereedschappen en werktuigen voor huis en tuin	043100				
		055110		055000	055110	Grote gereedschappen en werktuigen met motor
		055210		055000	055210	Kleine handgereedschappen
		055220		055000	055220	Diverse kleine gereedschappen en toebehoren
056110	Wasmiddelen en -verzachtters	056110		056110	056110	Schoonmaak- en onderhoudsproducten
056120	(Machine-)afwasmiddelen	056110		056120		
056130	Overige schoonmaakmiddelen e.d.	056110		056130		
056140	Overige verbruiksartikelen	056120		056140	056120	Overige niet-duurzame kleine huishoudproducten
		095410				
056200	Huishoudelijke diensten	056290	=	056200	056290	Overige diensten ten behoeve van het huishouden
060000	Gezondheid				060000	Gezondheid
061100	Zelfzorggeneesmiddelen	061100	=	061100	061100	Farmaceutische producten
061200	Andere medische producten	061210		061200	061210	Zwangerschapstests, condooms en andere mechanische contraceptiva
		061290		061200	061290	Overige medische producten n.e.g.
		061310		061200	061310	Brillen op sterkte en contactlenzen
		061320		061200	061320	Gehoorapparaten
062100	Medische en paramedische diensten	062120				
		062390		062100	062120	Diensten van medisch specialisten
062200	Tandverzorging (excl. orthodontie)	062200	=	062200	062200	Diensten van tandartsen
				062100	062390	Overige paramedische diensten
070000	Vervoer				070000	Vervoer
071110	Nieuwe auto's	071110	=	071110	071110	Nieuwe auto's
071120	Tweedehands auto's	071120	=	071120	071120	Tweedehands auto's
071200	Motor-, brom- en snorfietsen	071200		071200	071200	Motorfietsen, scooters, bromfietsen en elektrische fietsen
071300	Fietsen	071200		071300		
		071300		071300	071300	Fietsen
072110	Onderdelen en accessoires auto	072120		072120	072110	Banden
		072130		072110	072120	Onderdelen van privé-voertuigen
072120	Onderdelen en accessoires motoren en (brom)fietsen	072110		072120		
		072120		072110	072130	Accessoires voor privé-voertuigen
		072130		072120		
				091300		

B.1 Vergelijking van de CPI-classificatie uit de reeks 2006=100 met de classificatie uit de reeks 2015=100, gebaseerd op ECOICOP (vervolg)

Indeling CPI 2006=100		ECOICOP		Indeling CPI 2006=100	ECOICOP	ECOICOP naam
072210	Benzine	072220	↘	072220	072210	Diesel
072220	Dieselolie	072210	↗	072210	072220	Benzine
072230	LPG	072230	=	072230	072230	Overige brandstoffen voor privé-voertuigen
072300	Onderhoud en reparatie van privé-voertuigen	072300	=	072300	072300	Onderhoud en reparatie van privé-voertuigen
072410	Huren van transportmiddelen	072410	=	072410	072410	Huur van privé-voertuigen en dergelijke
072420	Parkeer- en tolgelden	072420	=	072420	072420	Parkeer- en tolgeld
072430	Rijles e.d.	072430		072430	072430	Rijlessen, rijexamens, rijbewijzen en technische keuringen
		072440		072440		
072440	Technische keuringen	072430		132100		
073100	Personenvervoer per spoor	073110		073100	073110	Personenvervoer per spoor
		073120		073100	073120	Personenvervoer per tram of metro
073200	Personenvervoer over de weg	073210		073200	073210	Personenvervoer per bus
		073220		073200	073220	Personenvervoer per taxi of huurauto met chauffeur
073300	Personenvervoer door de lucht	073320	=	073300	073320	Internationale vluchten
073400	Personenvervoer over zee of over binnenwateren	073410		073400	073410	Personenvervoer over zee
		073420		073400	073420	Personenvervoer over binnenwateren
073600	Andere vervoersdiensten	073620	=	073600	073620	Verhuizing en opslag
080000	Communicatie				080000	Communicatie
081000	Post- en pakketdiensten	081010		081000	081010	Bezorging van brieven
		081090		081000	081090	Overige postdiensten
082000	Telefoon- en faxtoestellen	082020	=	082000	082020	Mobiele telefoons
083000	Telefoon- en internetdiensten	083010		083000	083010	Vaste telefoondiensten
		083020		083000	083020	Mobiele telefoondiensten
		083030		083000	083030	Diensten van internet providers
		083040		083000	083040	Gebundelde telecommunicatiediensten
				094240		
090000	Recreatie en cultuur				090000	Recreatie en cultuur
091110	Geluidsapparatuur	091110		091110	091110	Audio-opname- en weergaveapparatuur
		091130				
091120	Televisietoestellen en video-apparatuur	091120	=	091120	091120	Televisies en video-apparatuur
				091110	091130	Draagbare beeld- en geluidapparatuur
				091300	091190	Overige apparatuur voor de opname en weergave van audio en video
091200	Foto-apparatuur, videocamera's en optische instrumenten	091210		091200	091210	Camera's
Niet opgenomen in oude reeks		091220			091220	Accessoires voor foto- en filmapparatuur
091300	Computerapparatuur	072130				
		091190				
		091310		091300	091310	Personal computers
		091320		091300	091320	Accessoires voor gegevensverwerkende apparatuur
		091330		091300	091330	Software
091410	CD'S	091410		091410	091410	Voorbespeelde dragers van beeld of geluid
091420	DVD's bespeeld	091410		091420		
091440	Fotografie en film	091490	=	091440	091490	Overige beeld- en geluidsdragers
091500	Reparatie van audio-, video-, en foto-apparaten	091500	=	091500	091500	Reparatie van audio- en videoapparatuur, foto- en filmapparatuur en gegevensverwerkende apparatuur
092100	Goederen voor outdoor-recreatie	092110		092100	092110	Kampeerwagens, caravans en aanhangwagens
		092130		092100	092130	Boten, buitenboordmotoren en bootuitrusting
092200	Goederen voor indoor-recreatie	092210	=	092200	092210	Muziekinstrumenten
				094180	092300	Onderhoud en reparatie van andere grote duurzame goederen voor recreatie en cultuur
093100	Spelartikelen, speelgoed, hobbies	093110		093100	093110	Spellen en hobby's
		093120		093100	093120	Speelgoed en feestartikelen
		093210		093100	093210	Sportartikelen

B.1 Vergelijking van de CPI-classificatie uit de reeks 2006=100 met de classificatie uit de reeks 2015=100, gebaseerd op ECOICOP (vervolg)

Indeling CPI 2006=100	ECOICOP		Indeling CPI 2006=100	ECOICOP	ECOICOP naam
093200	Uitrusting voor sport, camping en openluchtrecreatie				
			093210	093200	
			093220	093200	093220 Kampeerartikelen en artikelen voor recreatie in de open lucht
093300	Bloemen, planten, tuinvegetatie		093310	093300	093310 Tuinproducten
			093320	093300	093320 Planten en bloemen
093400	Huisdieren en producten voor huisdieren		093420	= 093400	093420 Producten voor huisdieren
093500	Veterinaire en andere diensten voor huisdieren		093500	= 093500	093500 Diensten ten behoeve van huisdieren
094110	Contributie sportverenigingen		094130	094140	094110 Bijwonen van diensten op het gebied van recreatie en sport
094120	Contributie ontspanningsverenigingen		094130	094150	
094130	Muziek-, dans- en sportlessen		094120	094130	094120 Deelname aan recreatie en sport
094140	Entree stadions		094110	094160	
094150	Entree attractieparken		094110	094180	
094160	Huur sportaccommodaties		094120	094110	094130 Contributie sport- en ontspanningsverenigingen
094180	Overige dienstverlening mbt recreatie en sport		092300	094120	
			094120		
094210	Entree bioscopen, theaters, concertzalen		094210	= 094210	094210 Bioscopen, theaters en concerten
094220	Musea en dierentuinen		094220	094220	094220 Musea, bibliotheken, dierentuinen
094230	Huur materiaal voor cultuur, inclusief bibliotheken		094220	094230	
094240	Kabelaansluiting, abonnee-TV		083040	094240	094230 Kijk- en luistergeld en televisieabbonementen
			094230		
094250	Diensten fotografie en film		094250	= 094250	094250 Diensten op het gebied van fotografie
095100	Boeken		095110	095100	095110 Fictieboeken
			095120	095100	095120 Studietoeken
			095130	095100	095130 Overige non-fictieboeken
095200	Kranten en tijdschriften		095210	095200	095210 Kranten
			095220	095200	095220 Tijdschriften
095300	Overig gedrukt materiaal en kantoorartikelen		095300	095300	095300 Divers drukwerk
			095410	056140	095410 Producten van papier
			095490	095300	
				095300	095490 Overige schrijfwaren en tekenartikelen
096200	Pakketreizen naar het buitenland		096020	= 096200	096020 Pakketreizen naar het buitenland
100000	Onderwijs				100000 Onderwijs
100000	Onderwijs		105000	132200	102000 Secundair onderwijs
				132200	104000 Tertiair onderwijs
				100000	105000 Onderwijs dat niet naar niveau kan worden ingedeeld
110000	Hotels, cafés en restaurants				110000 Restaurants en hotels
111110	Restaurants binnenland		111110	111110	111110 Restaurants, cafés en dancings
				111130	
111120	Cafetaria's, lunchrooms, snackbars, eetkramen e.d.		111120	= 111120	111120 Fastfood en afhaalmaaltijden
111130	Cafés e.d. binnenland		111110		
111210	Bedrijfskantines		111200	= 111210	111200 Kantines
112000	Accommodatie		112010	112000	112010 Hotels, motels, herbergen en dergelijke
			112020	112000	112020 Bungalowparken, kampeerterreinen, jeugdherbergen en dergelijke

B.1 Vergelijking van de CPI-classificatie uit de reeks 2006=100 met de classificatie uit de reeks 2015=100, gebaseerd op ECOICOP (slot)

Indeling CPI 2006=100		ECOICOP		Indeling CPI 2006=100	ECOICOP	ECOICOP naam
120000	Diverse goederen en diensten			120000		Diverse goederen en diensten
121110	Heren- en kinderkapper	121110	=	121110	121110	Heren- en kinderkappers
121120	Dameskapper	121120	=	121120	121120	Dameskappers
121130	Sauna, schoonheidssalon e.d.	121130	=	121130	121130	Schoonheidsbehandelingen
121200	Elektrische toestellen voor lichaamsverzorging	121210	=	121200	121210	Elektrische apparaten voor lichaamsverzorging
121310	Toiletartikelen	121310		121310	121310	Niet-elektrische apparaten
		121320		121310	121320	Artikelen voor persoonlijke hygiëne en wellness, esoterische en schoonheidsproducten
121320	Schoonheidsartikelen, parfums, deodorants	121320		121320		
121330	Overige artikelen voor lichaamsverzorging	121320		121330		
123100	Sieraden, klokken en horloges	123110		123100	123110	Juwelen
		123120		123100	123120	Klokken en horloges
123200	Andere artikelen voor persoonlijk gebruik	123210		123200	123210	Reisartikelen
		123290		123200	123290	Overige artikelen voor persoonlijk gebruik n.e.g.
124000	Sociale bescherming	124010		124000	124010	Kinderopvang
		124030		124000	124030	Thuiszorg
125200	Verzekering i.v.m. de woning	125200	=	125200	125200	Verzekeringen in verband met de woning
125300	Verzekering i.v.m. de gezondheid	125320	=	125300	125320	Particuliere verzekeringen in verband met gezondheid
125410	Autoverzekering	125410		125410	125410	Motorrijtuigverzekeringen
125420	Fiets-, motor- en scooterverzekering	125410		125420		
125430	Overige verzekeringen mbt het vervoer	125410		125430		
		125420		125430	125420	Reisverzekeringen
125500	Overige verzekeringen	125500	=	125500	125500	Overige verzekeringen
126000	Financiële dienstverlening	126210		126000	126210	Vergoedingen voor banken en postkantoren
		126220		126000	126220	Honoraria en kosten van de diensten van effectenmakelaars, beleggingsadviseurs
127000	Overige dienstverlening, n.e.g.	127020		132100	127010	Administratieve kosten
		127030		127000	127020	Juridische diensten en accountants
		127040		127000	127030	Diensten van begrafenisondernemers
				127000	127040	Overige betalingen en diensten
130000	Consumptiegebonden belastingen en overheidsdiensten			130000		Consumptiegebonden belastingen
131200	Rioolbelasting	044300				
131300	Reinigingsrechten/afvalstoffenheffing	044200				
131400	Zuiveringsheffing	131000	=	131400	131000	Zuiveringsheffing
131500	Motorrijtuigenbelasting	132000	=	131500	132000	Motorrijtuigenbelasting
131600	Hondenbelasting	133000	=	131600	133000	Hondenbelasting
132100	Gemeentelijke diensten	072430				
		127010				
132200	College- en schoolgelden	102000				
		104000				
140000	Consumptie in het buitenland			140000		Consumptie in het buitenland
140000	Consumptie van Nederlanders in het buitenland	141000		140000	141000	Voeding buitenland
		142000		140000	142000	Vervoer buitenland
		143000		140000	143000	Accomodaties buitenland
		144000		140000	144000	Cafés en restaurants buitenland
		145000		140000	145000	Overige consumptie buitenland

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2015–2016	2015 tot en met 2016
2015/2016	Het gemiddelde over de jaren 2015 tot en met 2016
2015/'16	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2015 en eindigend in 2016
2013/'14–2015/'16	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2013/'14 tot en met 2015/'16

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress

CCN Creatie, Den Haag

Ontwerp

Edenspiekermann

Inlichtingen

Tel. 088 570 7070

Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2016.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits CBS als bron wordt vermeld.